

Läget i länet

Arbetsmarknad och ekonomi

december 2011

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Läget i länet är en sammanställning av nyheter och statistik som tar sikte på att belysa det regionala perspektivet med inriktning mot arbetsmarknaden och den allmänekonomiska utvecklingen. Statistiken har hämtats från källor som Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Tillväxtanalys m.fl. och bearbetats och analyserats av Enheten för Analys vid Länsstyrelsen i Stockholms län. Tidigare underlag kan hämtas hem via Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/stockholm.

Kontaktuppgifter

Länsstyrelsen i Stockholms län

Enheten för Analys

Per Bark

tfn. 070 520 50 68

e-post: per.bark@lansstyrelsen.se

1. Tecken på avmattning

Under det tredje kvartalet steg bruttonationalprodukten med 4,6 procent jämfört med tredje kvartalet föregående år. Få länder inom OECD kan visa upp motsvarande tillväxtsiffror, men samtidigt har aktiviteten avtagit under hösten och tillväxten bedöms i skrivande stund vara mer blygsam. För åren 2012 och 2013 beräknas tillväxten vara klart lägre än under 2011. Den enskilt största anledningen till utsikternas försämring är den europeiska skuldkrisen. Situationen skapar oro inte bara i Sverige och Europa, utan i hela den globala ekonomin. Osäkerheten om vad som kommer att hända och vilka konsekvenser olika scenarier för med sig hämmar benägenheten till investeringar och driver upp sparandet. Någon tillfredställande lösning är inte att vänta inom en snar framtid.

I Arbetsförmedlingens senaste nationella prognos framgår att företagens framtidsoptimism minskat och efterfrågeutvecklingen på företagens produkter har varit svagare än vårens förväntningar. De dystra framtidsutsikterna gäller såväl större som små bolag.

Arbetsmarknaden har stärkts under flera kvartal i rad. De senaste två åren har omkring 175 000 jobb tillkommit, varav knappt 50 000 i Stockholms län. Sverige och Stockholm förväntas dock möta en avmattning och arbetslösheten väntas stiga och sysselsättningen plana ut, eller till och med minska (mätt som andel). I riket steg visserligen andelen sysselsatta under det tredje kvartalet, men antalet arbetade timmar sjönk. I konjunkturcykler brukar det följas av en nedgång i sysselsättning i takt med att företagen anpassar sig efter en lägre efterfrågan.

Sammanfattning

- Andelen sysselsatta fortsätter att öka, om än i någon lägre takt än i övriga riket.
- Arbetslösheten sjunker med 0,7 procentenheter till 6,1 procent vilket kan jämföras med riket som helhet där andelen sjunker med en procentenhet till 6,8 procent.
- Arbetsförmedlingen prognostiserar en svag ökning av antalet sysselsatta fram till fjärde kvartalet 2012, men även en ökning av antalet arbetslösa.
- Vid utgången av november ligger antalet nystartade företag redan över 2010 års nivå

I det följande behandlas arbetsmarknaden, nyföretagandet och företagskonkurser i Stockholms län. Underlaget avslutas med övriga nyheter i korthet som relaterar till den allmänekonomiska utvecklingen. I *tabell 1* redovisas några av regionens nyckeltal.

Nyckeltal	2011	2010	Förändring
Sysselsättning (tredje kvartalet)	70,6 %	70,1 %	+0,5 p.e
Arbetslöshet (tredje kvartalet)	6,1 %	6,8 %	- 0,7 p.e
Nystartade företag (t.o.m november)	22 293	19 750	+ 13 %
Konkurser (t.o.m november)	2052	2 189	- 6 %

Tabell 1. Några av nyckeltalen för Stockholmsregionen

2. Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt kommer utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden att presenteras. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Se bilaga 1 för mer information och mätmetoder kring arbetsmarknadsstatistik.

2.1 Skillnaden mot övriga riket minskar

I ett längre perspektiv (2005-2011) har den genomsnittliga procentuella ökningen av antalet sysselsatta ökat mer i Stockholms län (2,2 procent per år) än i Västra Götaland (1,1 procent) och Skåne (1,5 procent). Under det tredje kvartalet 2011 var dock ökningen i såväl relativa som absoluta tal högre i Västra Götaland än i Stockholms län.

Sammanlagt uppgick antalet sysselsatta i Stockholms län till 1 105 500 under det tredje kvartalet. Det är 28 000 fler än vid motsvarande tidpunkt 2010 (se *diagram 1*), men mer blygsamt jämfört med föregående kvartal vilket tyder på att ökningen i stor utsträckning skedde under den första delen perioden. I Västra Götaland ökade antalet sysselsatta med drygt 30 000, medan antalet sjönk med drygt 5 000 personer i Skåne, se *bilaga 2* samtliga län.

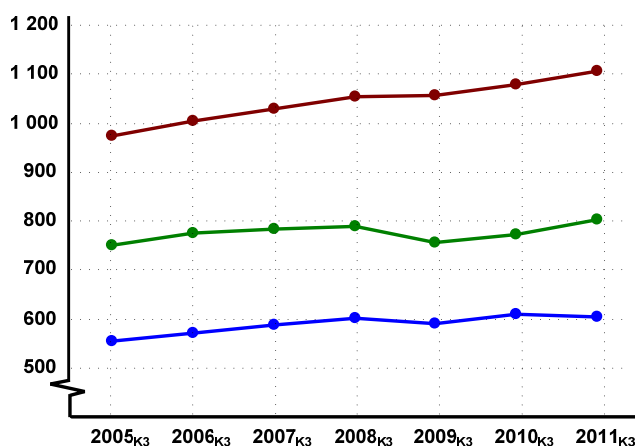

Diagram 1. Antalet sysselsatta (i tusental) i storstadsregionerna, t.o.m. tredje kvartalet 2011. **Källa:** SCB.

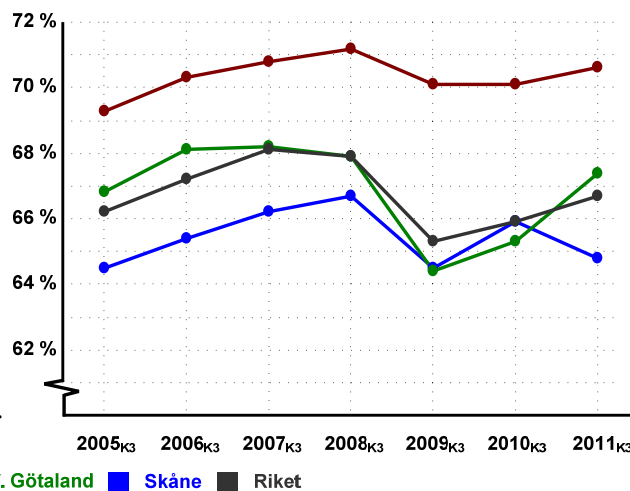

Diagram 2. Andelen sysselsatta i storstadsregionerna och i riket, t.o.m. tredje kvartalet 2011. **Källa:** SCB

Uttryckt i förhållande till befolkningen (15-74 år) uppgår andelen sysselsatta därmed till 70,6 procent i Stockholms län, se *diagram 2*. Det är en ökning med 0,5 procentenheter och är fortfarande den högsta nivån av samtliga län. Förbättringen märks särskilt bland kvinnor. Samtidigt var ökning mer kraftfull i t.ex. Västra Götaland (drygt två procentenheter). I riket som helhet uppgick andelen sysselsatta till 66,7 procent. Ökningen var större än i länet. Exkluderar man Stockholms län har övriga riket en sysselsättningsandel på 65,6 procent¹. Stockholm stad har en högre andel sysselsatta (72,5 procent) än länet och klart högre än Malmö (63 procent) och Göteborg (66,7 procent).

¹ I riket som helhet (inkl. Stockholms län) ökade andelen sysselsatta med knappt 0,8 procentenheter och exklusive Stockholms län ökade andelen med drygt 0,8 procentenheter jämfört med 2010

I *diagram 3* visas förändringen av andelen sysselsatta vid en given tidpunkt jämfört med ett år tillbaka. Ligger grafen i det gråa fältet innebär det att sysselsättningen ökat under det senaste året. Den omvända gäller när grafen ligger i det blå fältet. Som framgår av diagrammet har andelen sysselsatta ökat mer i riket än i Stockholms län under de senaste fem kvartalet. Ökningen har dock skett från betydligt lägre nivåer. Hade länet haft samma sysselsättningsgrad som riket i övrigt hade antalet sysselsatta personer varit omkring 80 000 färre.

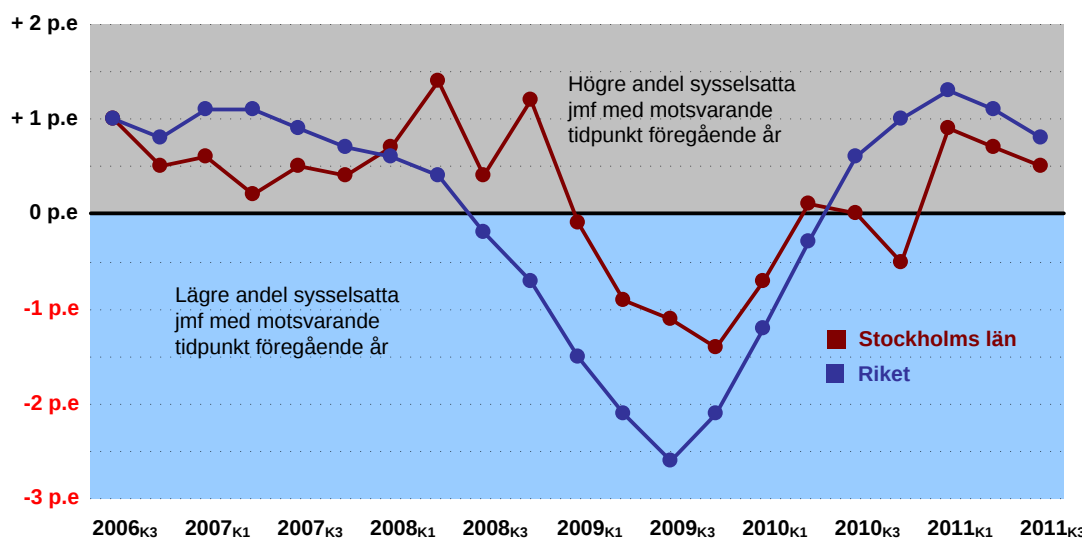

Diagram 3. Förändring av andelen sysselsatta jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år. Ligger kurvan ovanför X-axeln är andelen sysselsatta vid den tidpunkten högre än för tolv månader sedan. **Källa:** SCB

Bland de näringsgrenar som sysselsätter färre personer idag än 2008 hör t.ex. transportsektorn och offentlig förvaltning. En annan gren som minskar i absoluta tal är tillverkning av verkstadsvaror (en delmängd av näringsgrenen tillverkning, utvinning, energi & miljö). Se *bilaga 3* för sysselsättningsens fördelning över näringsgrenar i Stockholms län och övriga riket.

2.2 Antalet arbetslösa har minskat med 7 000 personer

Andelen arbetslösa i Stockholms län har under det senaste året minskat från 6,8 till 6,1 procent, se *diagram 5*. Män har en något lägre arbetslöshet än kvinnor. I absoluta tal motsvarar det en minskning på 7 000 personer och antalet arbetslösa räknas till 72 000. I riket som helhet uppgår andelen till 6,8 procent (7,8 procent, tredje kvartalet 2010). Utvecklingen liknar därmed det som beskrevs kring sysselsättningen; Stockholmsregionen har ett relativt gynnsamt arbetsmarknadsläge, men riket som helhet närmar sig regionens nivå.

En stor del av detta förklaras av att konjunkturedgången drabbade övriga riket hårdare än Stockholm vilket innebär att utrymmet för förbättring är större. Halland (3,9 procent), Gotland (5) och Jämtlands län (5,1) är de län med lägst arbetslöshet. Högst arbetslöshet har länen Östergötland (8,4), Skåne (8,3) och Blekinge (8,3). Se *bilaga 2* för hur arbetslösheten ser ut i samtliga län, fördelat på kvinnor och män.

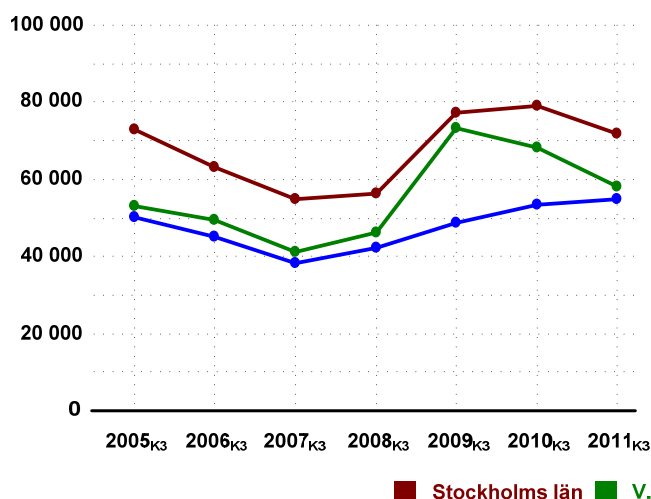

Diagram 4. Antalet arbetslösa i storstadsregionerna, t.o.m. tredje kvartalet 2011. **Källa:** SCB

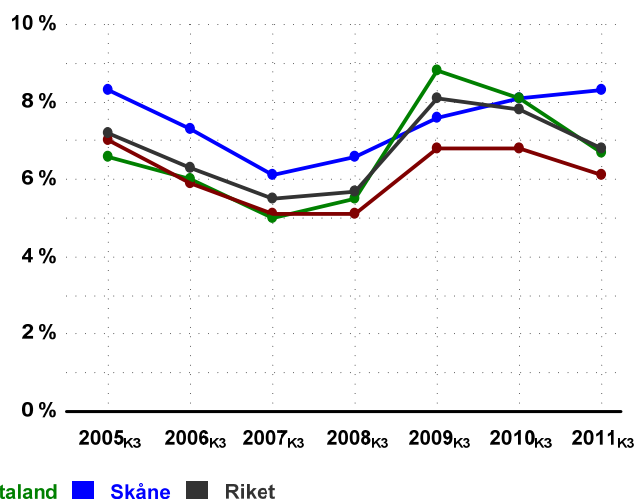

Diagram 5. Andelen arbetslösa i storstadsregionerna och i riket, t.o.m. tredje kvartalet 2011. **Källa:** SCB

2.2.1 Utrikes föddas arbetslöshet nästan tre gånger högre än för inrikes födda

Arbetslösheten bland utrikes födda uppgår till 11,9 procent². Det är en lägre andel än för ett år sedan men skillnaden mot inrikes födda (4,4 procent) är fortfarande stor. Som bekant refererar det till arbetskraften och åldersintervallet 15-74 år. Skulle personer som i statistisk mening räknas som ungdomar (15-24 år) exkluderas uppgår arbetslösheten i befolkningen som är 25 år eller äldre och födda i Sverige till en bit under tre procent. Utrymmet för att minska arbetslösheten ytterligare i den gruppen är begränsat eftersom en viss arbetslöshet alltid kommer att existera. Den typen av (friktions-)arbetslöshet är inte heller skadlig för vare sig samhällsekonomin eller individen.

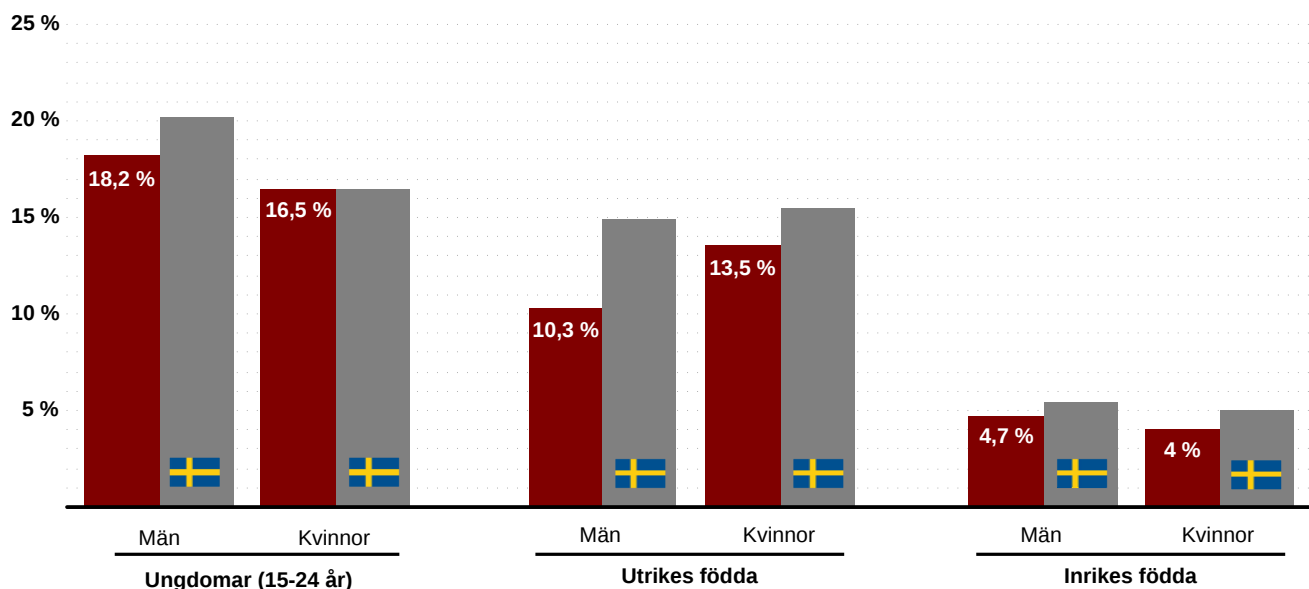

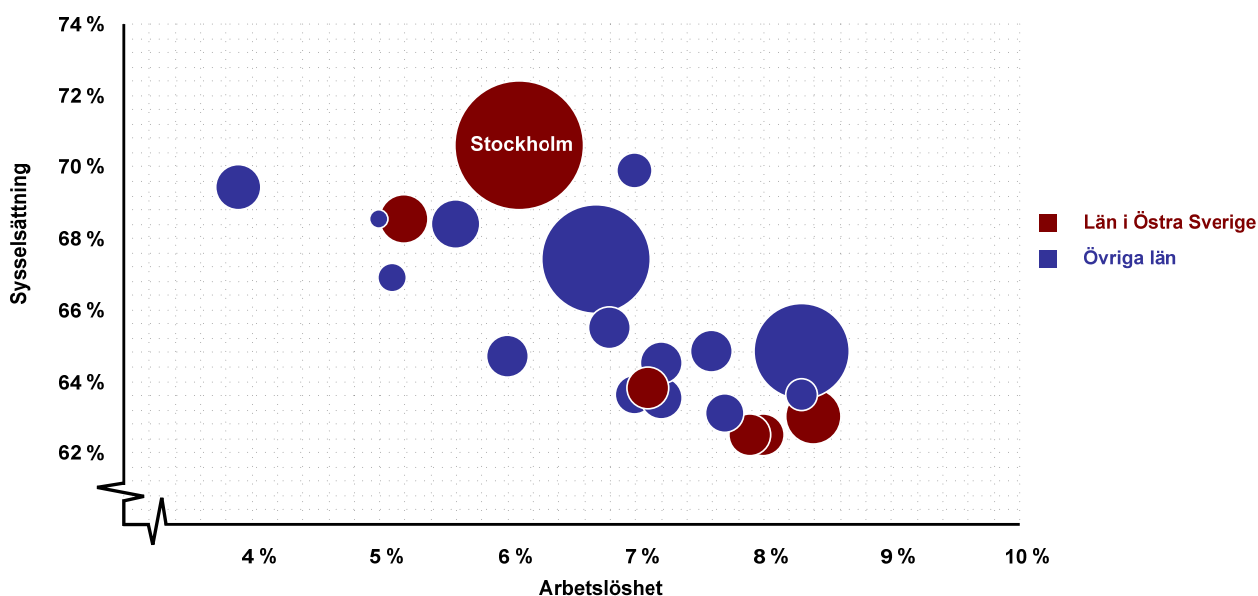
Diagram 6. Andel arbetslösa (i förhållande av arbetskraften), 15-74 år, fördelat på olika grupper, tredje kvartalet 2011. **Källa:** SCB

² Se bilaga 4 för fördelningen i antal över vissa grupper

För att sänka den generella arbetslöshetsnivån bör insatser därför vara riktade mot grupper där förbättringspotentialen är större. Ett räkneexempel visar att den totala arbetslösheten skulle sjunka med omkring 1,4 procentenheter (till 4,7 procent) om arbetslösheten halverades bland utrikes födda³. Motsvarande beräkning vid en halvering av ungdomsarbetslösheten skulle innebära en arbetslöshet i befolkningen som helhet på 5,1 procent.

2.3 En samlad bild av arbetslöshet och sysselsättning

Vid en kombination av sysselsättnings- och arbetslöshetsstatistiken för det tredje kvartalet kan *diagram 7* konstrueras för att ge en översiktlig bild av arbetsmarknadsläget i rikets samtliga län. I riksområdet Östra Sverige (där Stockholm ingår) är det egentligen bara Uppsala och Stockholm som har en hög sysselsättning och en låg arbetslöshet i jämförelse med rikets övriga län. De tre län med lägst sysselsättningsgrad i riket (Östergötland, Södermanland och Västmanland) ligger samtliga i Östra Sverige. Det sjätte länet i Östra Sverige, Örebro, har en något bättre arbetsmarknadssituation, men samtidigt en klart lägre sysselsättning och högre arbetslöshet än Stockholm och Uppsala.

Not. Bubblornas storlek står i proportion till arbetskraftens storlek

Diagram 7: Spridningsdiagram kring sysselsättning och arbetslöshet i rikets samtliga län. **Källa:** SCB

Om man rangordnar länen efter nivån i arbetslösheten och sysselsättning har Stockholm den sjunde lägsta arbetslösheten och den högsta sysselsättningen. En studie kring utvecklingen över tid visar att för första gången sedan det fjärde kvartalet 2007 har sex eller fler län en lägre arbetslöshet än Stockholm. Studerar man den regionala arbetslöshetsstatistiken kvartal för kvartal sedan 2005 har Stockholm det fjärde lägsta genomsnittet. Motsvarande jämförelse kring sysselsättning visar att Stockholm har haft högst sysselsättning tolv kvartal i rad och det högsta genomsnittet av samtliga län sedan 2005.

³ Beräkningar bygger på att de arbetslösa får jobb, inte att de lämnar arbetskraften

2.4 Efterfrågan relativt hög, men sjunkande

Antalet vakanser – det vill säga lediga jobb som kan tillträdas omedelbart – sjönk för första gången på sju kvartal. Under det tredje kvartalet uppgick antalet vakanser till knappt 8 800, vilket är 1 000 färre än under årets andra kvartal, se *diagram 8*. Även om antalet ligger fortsatt klart över genomsnittet under 2000-talet är detta ytterligare en indikator på en försämring på arbetsmarknaden. I övriga riket föll antalet vakanser med nästan 2 700.

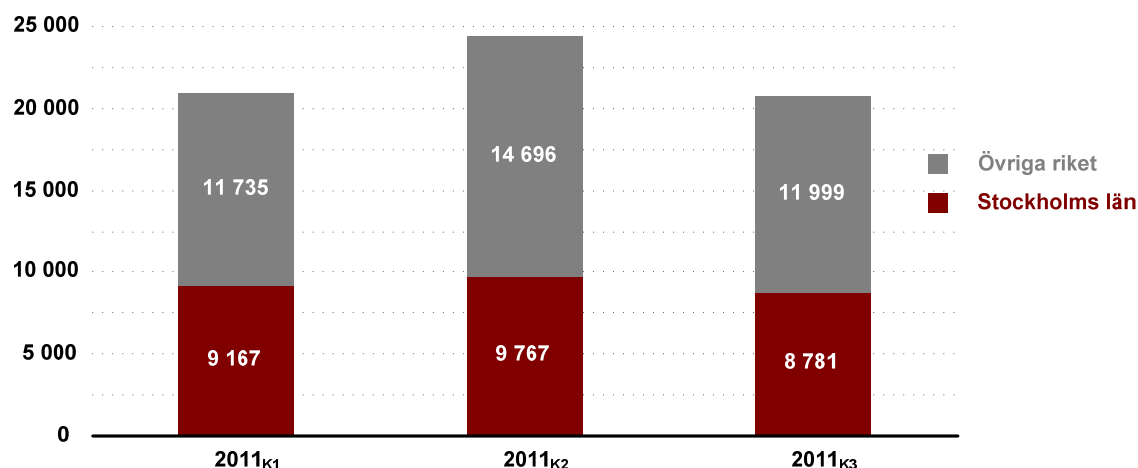

Diagram 8. Antal vakanser i Stockholms län och övriga riket. **Källa:** SCB

Ökningen i antalet nyanmälda lediga platser till Arbetsförmedlingen har också mattats av. Bilden stärks om man studerar utflödet från arbetslöshet, det vill säga hur många av dem som är inskrivna på Arbetsförmedlingen som har fått arbete. Under september – november uppgick antalet till drygt 24 000. Motsvarande antal samma tremånadersperiod under 2010 var drygt 27 000.

2.5 Andelen som saknar arbete har minskat mest i Upplands Bro

Vid utgången av november var knappt 65 000 personer i länet inskrivna som öppet arbetslösa eller arbetssökande i program med aktivitetsstöd vid Arbetsförmedlingen. I förhållande till den registerbaserade arbetskraften⁴ (16-64 år) uppgår andelen till 6,4 procent, vilket kan jämföras med 8,2 procent i riket, se *diagram 9*. Det är 2 500 färre än ett år tillbaka i tiden. En oroande utveckling är dock att antalet personer som varit utan arbete i två år eller längre ökar med nästan 25 procent till drygt 10 000. Under det senaste året har utvecklingen inom länet var mest gynnsam i Upplands Bro följt av Huddinge, Nykvarn och Sigtuna. I Södertälje, Lidingö, Botkyrka, Salem och Österåker har andelen öppet arbetslösa eller deltagare i program med aktivitetsstöd ökat sedan utgången av november 2010. Se *bilaga 5* för andelen som saknar arbete i samtliga länets kommuner.

⁴ Sedan hösten 2011 beräknar Arbetsförmedlingen andelen i förhållande till en uppskattad arbetskraft istället för befolkningen, se *bilaga 1*.

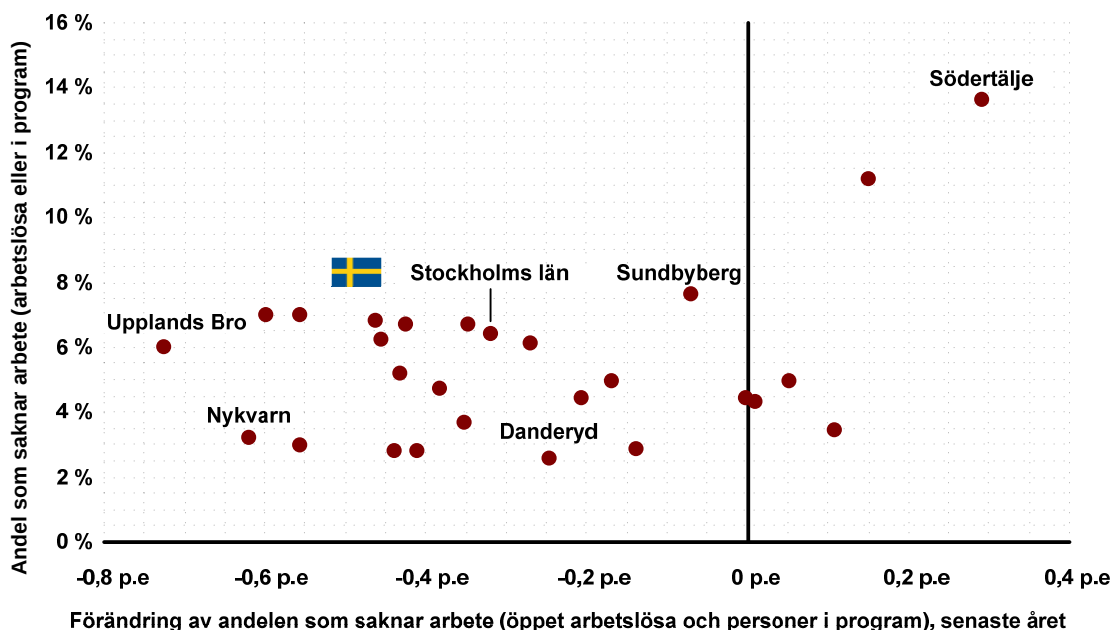

Diagram 9. Andel som saknar arbete (öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd) i förhållande till arbetskraften och förändring av andelen under det senaste året i länets kommuner. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Under de senaste tre månaderna (september till november) uppgår antalet som varslats om uppsägning till drygt 3 400 personer. Det innebär en viss ökning (knappt 500 personer) jämfört med motsvarande tidsperiod 2010. Som jämförelse kan det nämnas att under perioden oktober 2008 till april 2009 var det genomsnittliga antalet personer som varslades om uppsägning drygt 2 900 per månad. I efterhand visade det sig att en relativt stor andel aldrig verkställdes. I riket har knappt 16 700 personer varslats om uppsägning under den senaste tremånadersperioden.

2.6 Utsikter för 2012

En av de slutsatser som kan dras från tidigare lågkonjunkturer (t.ex. 1990-talskrisen) är att arbetslösheten efter en återhämtning tenderar att stabilisera sig på en högre nivå än vad som rådde innan nedgången. De prognoser som tas fram av olika organisationer pekar på en stigande arbetslöshet i riket för helåret 2012⁵. Mycket tyder med andra ord på att vi står inför - eller redan befinner oss i - en lågkonjunktur. Kraften i nedgången kommer att betingas av utvecklingen i omvärlden, men rent generellt kan det konstateras att arbetslösheten ligger på en högre och sysselsättningen på en lägre nivå än vad som var situationen hösten 2008, se *diagram 10*. Situationen på arbetsmarknaden är med andra ord mindre gynnsam nu än var den var precis innan finanskrisen.

På makroekonomisk nivå gör de flesta prognosmakare bedömningen att BNP kommer öka med drygt fyra procent under innevarande år. Utsikterna för 2012 är däremot inte lika optimistiska. Nordea tror på en nolltillväxt, Svenskt Näringsliv prognostiserar en tillväxt på ett par tiondelars procent medan regeringen i sin budgetproposition räknade med en tillväxt på 1,3 procent. Generellt kan det konstateras att ju längre tid som passerat sedan prognosen presenterades, desto mer optimistisk är den.

⁵ Vissa undersökningar (t.ex. Manpower) tror på en svagt växande sysselsättning i såväl Sverige som Stockholm under inledningen av 2012.

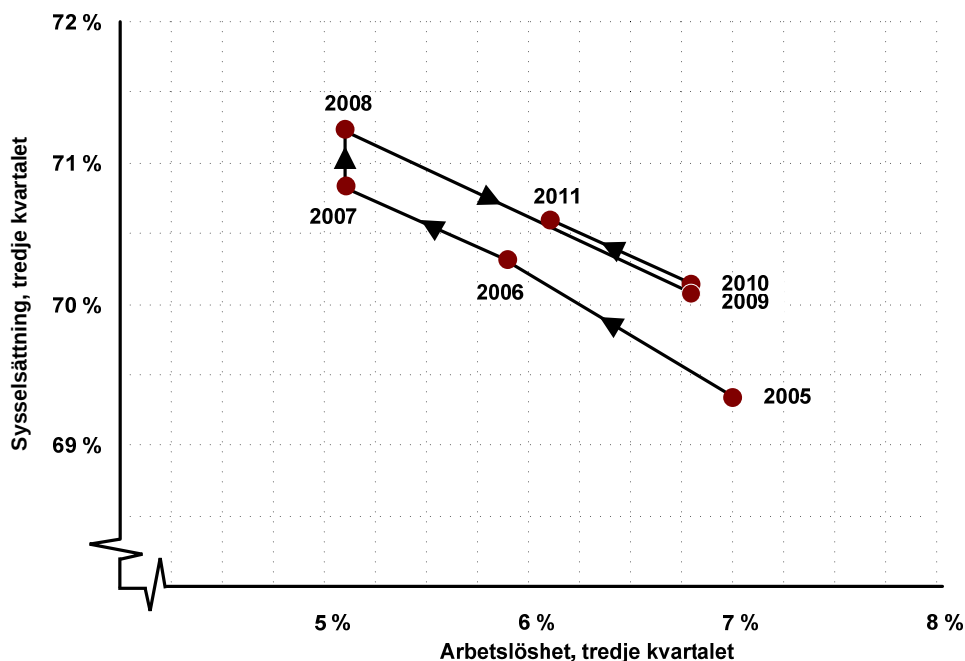

Diagram 10. Stockholms läns arbetslöshet och sysselsättning under den senaste konjunkturcykeln, statistiken för respektive år avser det tredje kvartalet. **Källa:** SCB

En nyckelfaktor till att ge BNP en skjuts finns bland hushållen. Under de senaste åren har sparandet legat på relativt höga nivåer och det finns utrymme för ökad konsumtion. Under det tredje kvartalet skedde den största nedgången under ett kvartal i konsumtion sedan hösten 2008. Det var framförallt konjunktur känsliga utgiftsposter (t.ex. möbler och heminredning) som dämpades. Det så kallade makroindexet (hushållens syn på den svenska ekonomins) och mikroindexet (synen på den egna ekonomin) har båda fallit under hösten. Det är framförallt det sistnämnda som historiskt har varit en indikator på hushållens framtida beteende. Sammantaget har pessimismen ökat och förväntningarna på det kommande året har sänkts.

En av de branscher som märker av en dämpad konsumtion är detaljhandeln. Svensk Handels så kallade blixindex visar t.ex. att försäljningen av kläder i november minskade med drygt sju procent jämfört med samma månad förra året. Skoförsäljningen minskade ännu kraftigare⁶. Sammantaget är 2011 det sämsta året för branschen sedan 1996 och branschföreträdare utesluter inte fortsatt utslagning i en vikande konjunktur. Konsumtionens omfattning utvecklades även svagt under hösten 2008, men följdes av en relativt kraftig uppgång. En stor förklaring till den snabba återhämtning då var framförallt kraftiga räntesänkningar parallellt med en expansiv finanspolitik. I nuläget är räntan redan på en betydligt lägre nivå och finanspolitiken ligger fast. Det är därför rimligt att anta att det inte blir någon påtaglig ökning av hushållens konsumtion innan den europeiska skuldskrisens verkningar står klara.

Under hösten har antalet inskrivna personer som fått arbete minskat jämfört med hösten 2010 och minskningen av antalet arbetslösa har stannat av. Arbetsförmedlingen prognostiserar att antalet sysselsatta i länet kommer att öka med 10 000 personer⁷ fram till fjärde kvartalet 2012. Det är en betydligt lägre ökningstakt än under det senaste året. Samtidigt förväntas antalet personer som saknar arbete och är inskrivna på Arbetsförmedlingen öka med 7 000 personer eller elva procent fram till fjärde kvartalet 2012. Huvuddelen av ökningen förväntas ske under den senare delen av året. Det finns inga prognoser på regional nivå för år 2013, men i den nationella prognosen förväntas antalet sysselsatta under 2013 minska med 25 000 personer.

⁶ Bygger på en nationell undersökning

⁷ Arbetsförmedlingen har åldersintervallet 16-64 och inte 15-74 som används i AKU

3. Konkurer och nystartade företag

Vid utgången av november har det startats fler företag under 2011 än under helåret 2010. Totalt startades knappt 22 300 företag i Stockholms län under årets första elva månader, se *diagram 11*. Det innebär att regionens andel av samtliga nystartade företag i riket som helhet uppgår till knappt 35 procent. Det innebär också - trots att december månad inte är medräknat - att det kommer bli ett rekordår. Nyföretagandet har aldrig varit högre än under år 2011.

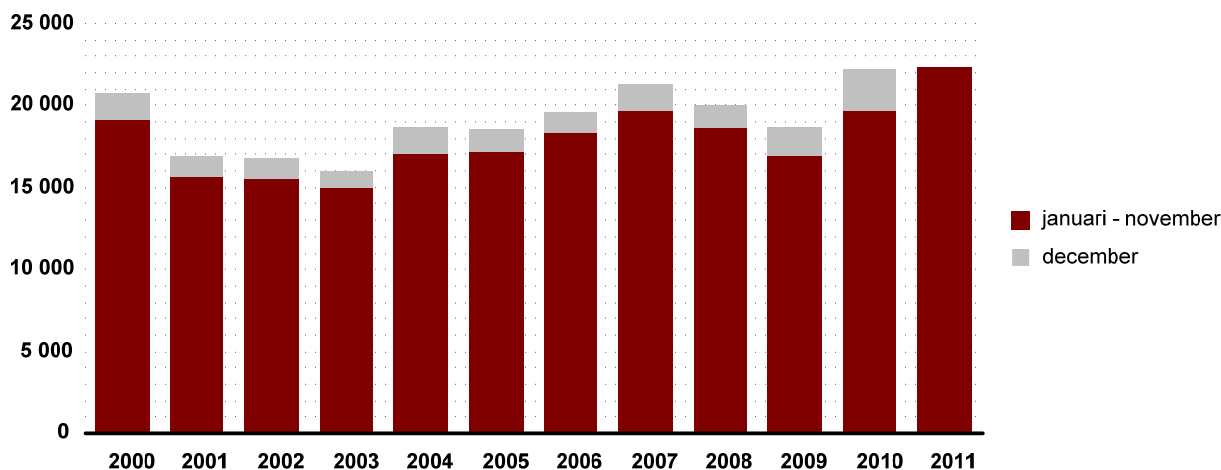

Diagram 11. Antal nystartade företag (aktiebolag, enskild näringsidkare, handelsbolag, kommanditbolag) 2000-2011 och för perioden januari – november 2000-2011. **Källa:** Bolagsverket

Samtidigt som antalet nystartade företag ökar så fortsätter antalet konkurser att minska. Under årets första elva månader har 2 052 företagskonkurser registrerats, se *diagram 12*. Samtidigt bör det noteras att konkurser bara svarar för en delmängd av de företag som lägger ner sin verksamhet. Det stora flertalet likvideras under mer ordnade former. Antalet anställda i de företag som försatts i konkurs uppgår till knappt 5 800 personer. Det är en ökning med drygt 1 000 personer jämfört med antalet anställda i företag som försattes i konkurs under januari till november 2010. Den näringsgren med flest antal anställda i de konkursdrabbade företagen var detaljhandeln (se *tabell 2*), vilket till stor del förklaras av sommarens konkurs av Onoff.

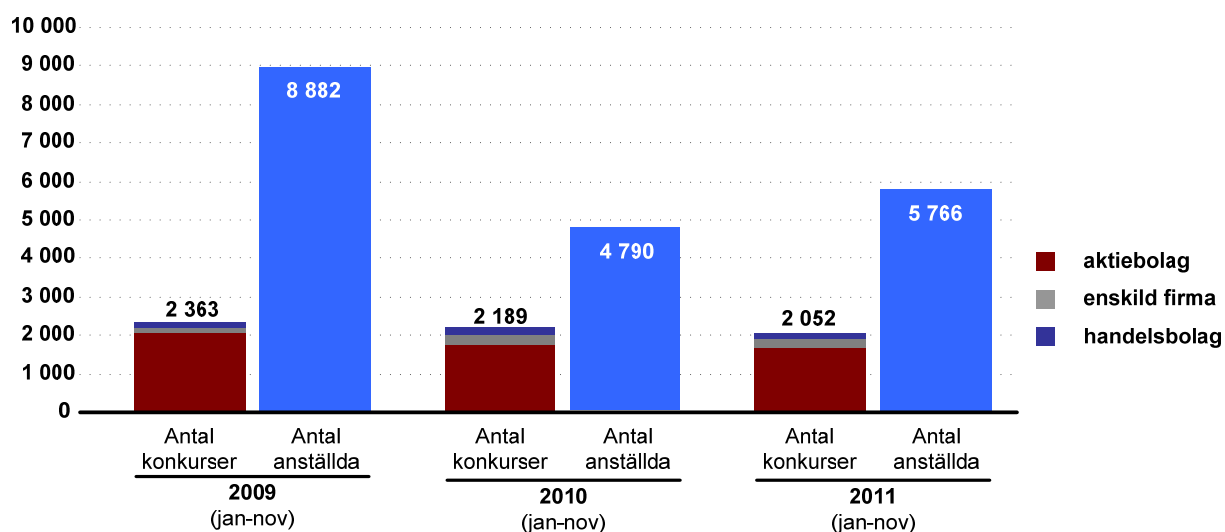

Diagram 12. Antal konkurser och anställda, 2009-2011 för perioden januari – november 2009-2011. **Källa:** SCB

4. Övrigt i korthet

► Handelskammaren konstaterar att den regionala konjunkturen bromsar in

Den så kallade konjunkturindikatorn som beräknas av Stockholms Handelskammare minskar från 21 till tolv under årets tredje kvartal. Det innebär att konjunkturen nu ligger strax under genomsnittet för 2000-talet. I riket föll indikatorn något mer, från 15 till fyra. Sysselsättningen förväntas sjunka något under det fjärde kvartalet. Utvecklingen varierar delvis mellan olika branscher. Handeln som helhet sjunker, särskilt den så kallade sällanköpsvaruhandeln, medan databranschen upplever fortsatt god tillväxt.

► Fortsatt kraftig befolkningsökning

Stockholms läns befolkning fortsätter att öka. Vid utgången av oktober hade befolkningen ökat med knappt 33 500. Nettomigrationen från/till utlandet står för knappt halva ökningen (16 000), medan födelseöverskottet bidrar med 34 procent (11 400) och flyttnettot inom riket svarar för 17 procent (5 800), se *diagram 13*. För helåret beräknas ökningen uppgå till knappt 40 000 personer.

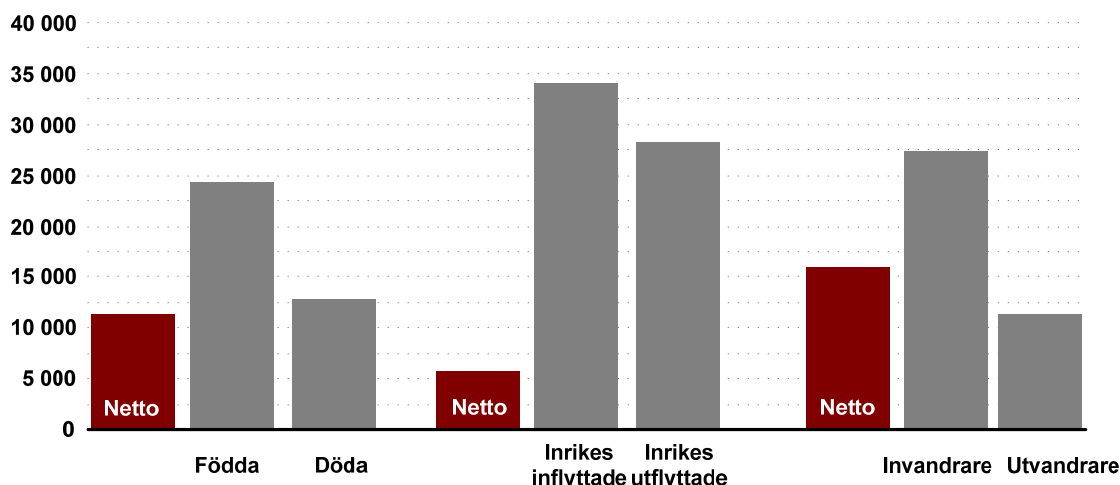

Diagram 13. Befolkningsökning fördelat per komponent till och med oktober. **Källa:** SCB

► Småföretagarbarometern visar på avtagande konjunktur

Tillsammans med Swedbank tar organisationen Företagarna fram Småföretagarbarometern två gånger per år. Det är primärt en konjunkturenkät om det ekonomiska läget sett ur småföretagarnas (1-49 anställda) perspektiv. Den ger dels information hur småföretagarna uppfattar det ekonomiska läget, dels en bild kring deras förväntningar om den närmaste framtiden. Undersökningen visar bland annat att sysselsättningstillväxten har dämpats sedan i våras och att en avmattning kan noteras kring lönsamhet och orderingång. När det gäller framtida anställningsplaner och tillväxt är företagen i Stockholm mer positiva än företag i övriga riket.

► Bruttonationalprodukten steg med 4,6 procent under det tredje kvartalet

Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) ökade med 4,6 procent tredje kvartalet 2011, se *diagram 14*. Exportnettot gav det största bidraget (2,5 procentenheter) till utvecklingen. Att nettot blev så stort förklaras av en kraftig exportutveckling parallellt med en relativt låg importtillväxt. Det var framförallt varuexporten som förklarade den höga exportökningen. Varuexporten växte med knappt tio procent medan export av tjänster ökade med drygt fyra procent. Den ekonomiska

tillväxten är även hög i ett internationellt perspektiv. I euroområdet uppgick tillväxten till 1,3 procent. Tyskland växte med 2,5 och USA med 1,5 procent.

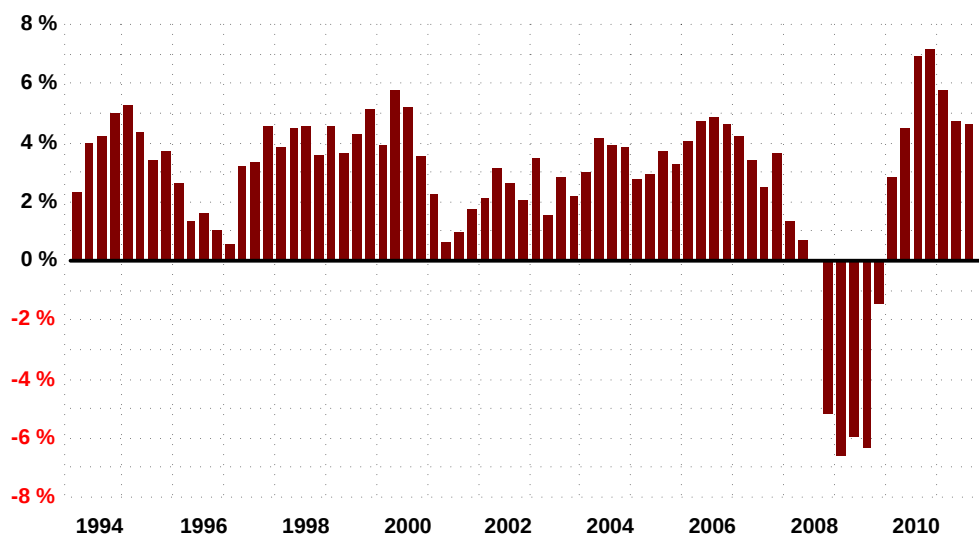

Diagram 14. Bruttonationalproduktens utveckling, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. **Källa:** SCB

► Nacka och Danderyd höjer medan Värmdö sänker skatten

I 63 av rikets 290 kommuner höjs den totala kommunalskatten (inkl. landstingsskatten). Samtidigt sänks skatten i sex kommuner. Sammantaget ökar den genomsnittliga kommunalskatten i landet från 31,55 till 31,60. I Stockholms län hör Värmdö till de kommuner som sänker skatten (15 öre) medan den höjs i Nacka (35 öre) och Danderyd (15 öre). I övriga kommuner förblir skattesatsen oförändrad. Solna kommun har den lägsta kommunalskatten (29,22 procent) medan Värmdö, Botkyrka och Södertälje har länets högst (samtligen har 32,23 procent). Av de 25 kommuner i riket som har lägst kommunalskatt är sju belägna i Stockholms län. När det gäller de 25 kommuner med högst skattekraft per invånare ligger 17 i Stockholms län. I *diagram 15* visas skattesatsen och skattekraften för rikets samtliga kommuner.

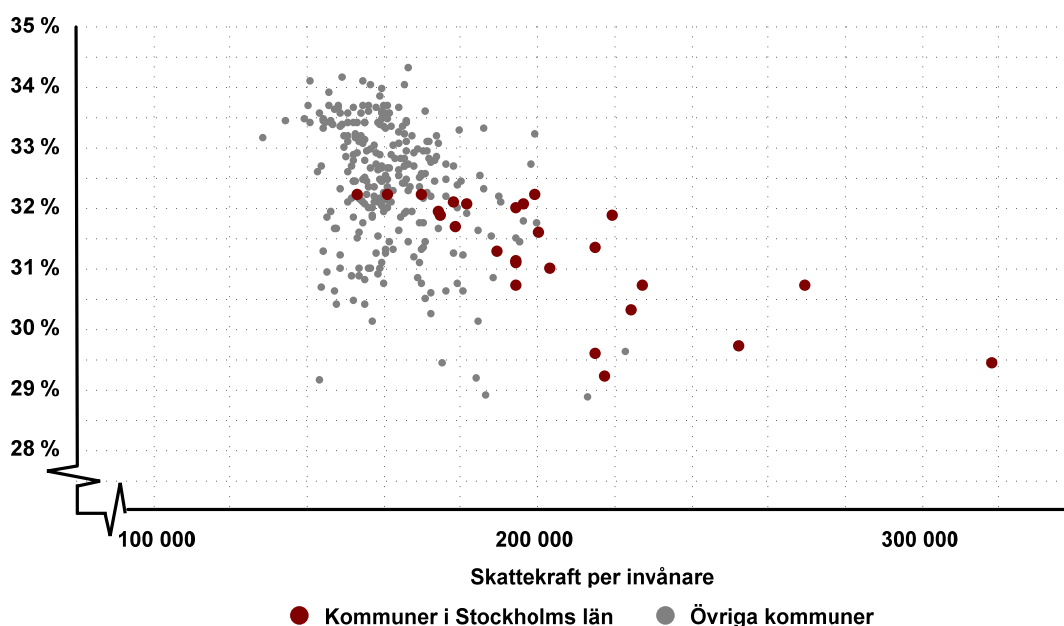
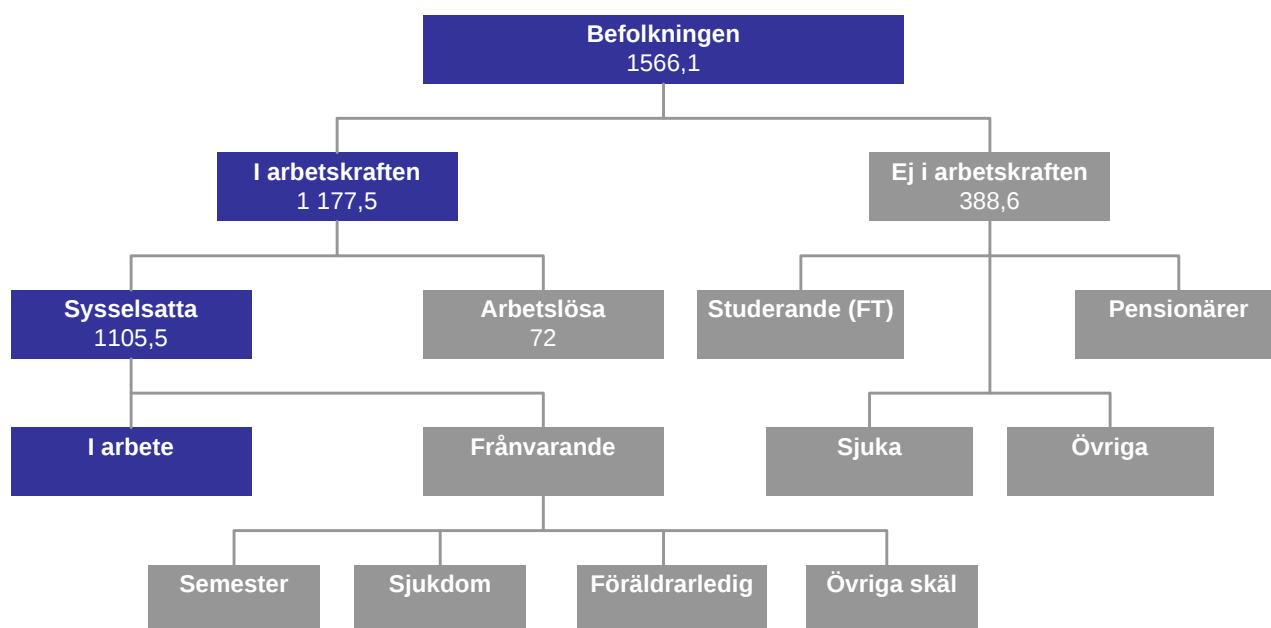

Diagram 15. Kommunal skattesats (totalt) och skattekraft för rikets samtliga kommuner. **Källa:** SCB

Bilaga 1 – Kort om arbetsmarknadsstatistik

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) utförs löpande av SCB. För riket presenteras undersökningen månatligen. På regional nivå sker dock redovisningen per kvartal. Den statistik som presenteras genom AKU är de officiella arbetslöshetstalen och följer International Labour Organizations (ILO) och EU:s riktlinjer. Vid internationella jämförelser är det med andra ord AKU:s arbetsmarknadsstatistik som ska användas.

Figuren nedan redovisar Arbetskraftsundersökningarnas indelning av arbetsmarknaden för befolkningen i åldern 15-74 år. I ett första steg delas befolkningen in i arbetskraften och ej i arbetskraften. I Stockholms län var 388 600 ej i arbetskraften. Denna kategori utgörs av studerande, sjuka (t.ex. förtidspensionärer av hälsoskäl), pensionärer och övriga. 1 177 500 av länets befolkning definieras vara i arbetskraften vilket innebär att man antingen är sysselsatt eller arbetslös. Sysselsättningen beräknas genom att sätta antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen i det aktuella ålderintervallet. Kvoten uppgår till 0,706 vilket innebär att sysselsättningsgraden är 70,6 procent. Arbetslöshet definieras däremot som andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften (inte befolkningen) vilket under andra kvartalet 2011 uppgick till 6,1 procent. På grund av att den relativa sysselsättningen och arbetslösheten relateras till olika storheter (arbetskraften och befolkningen) kan t.ex. arbetslösheten gå upp utan att sysselsättningen förändras.

Figur B1. Arbetsmarknaden i antal (tusental) för befolkningen (15-74 år), Stockholms län, tredje kvartalet 2011.
Källa: SCB/AKU

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning baserad på intervjuer med enskilda personer. Därutöver använder sig SCB av två andra undersökningar för att spegla utvecklingen på arbetsmarknaden: Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den förstnämnda vänder sig till företag/arbetsgivare via enkäter för att ta reda på antalet anställningar. Undersökningen redovisas på kvartalsnivå. RAMS bygger på kontrolluppgifter från Skatteverket och omfattar alla som har inkomst från arbete och – eftersom det inte är en urvalsundersökning - presenterar den säkraste statistiken över arbetsmarknaden. Det

innebär att statistiken kan brytas över flera faktorer utan att sanningshalten går förlorad. Samtidigt innebär insamlingsmetoden att statistiken presenteras med fördröjning och kan inte användas som korttidsindikator.

Arbetskraftsundersökningarna jämfört med Arbetsförmedlingens statistik

Arbetsförmedlingens statistik är mer att betrakta som verksamhetsstatistik eftersom det bygger på antalet inskrivna som öppet arbetslösa (eller i program med aktivitetsstöd) vilket innebär att nivån är betydligt lägre än AKU:s arbetslöshetstal. Sedan hösten 2011 Arbetsförmedlingen relateras antalet till en uppskattning av arbetskraften. Tidigare sattes antalet arbetslösa i förhållande till befolkningen. Arbetsförmedlingens statistik täcker – av naturliga skäl – inte in dem som är arbetslösa, men som inte skrivit in sig på arbetsförmedlingen. Dessutom använder sig SCB/AKU av åldersintervallet 15-74 år medan Arbetsförmedlingen har 16-64 år vilket ökar diskrepansen mellan de två måtten.

En av fördelarna med Arbetsförmedlingens insamlingsmetod är att registerdata möjliggör snabbare uppdatering och att antalet inskrivna som arbetslösa kan fördelas på fler grupper (åldersgrupper, kön, utrikes födda etc.) utan att sanningshalten går förlorad.

Bilaga 2 – Sysselsättning och arbetslöshet i samtliga län

Region	Arbetslöshet			Sysselsättning		
	män	kvinnor	totalt	män	kvinnor	totalt
Stockholms län	6,0 %	6,3 %	6,1 %	72,9 %	68,3 %	70,6 %
Uppsala län	5,3 %	5,1 %	5,2 %	71,1 %	65,9 %	68,5 %
Södermanlands län	8,1 %	7,9 %	8,0 %	66,4 %	58,5 %	62,5 %
Östergötlands län	8,6 %	8,1 %	8,4 %	65,3 %	60,6 %	63,0 %
Jönköpings län	5,3 %	5,9 %	5,6 %	72,6 %	64,2 %	68,4 %
Kronobergs län	5,7 %	8,6 %	7,0 %	74,3 %	65,3 %	69,9 %
Kalmar län	7,5 %	6,5 %	7,0 %	65,7 %	61,4 %	63,6 %
Gotlands län	4,1 %	6,0 %	5,0 %	71,2 %	65,6 %	68,5 %
Blekinge län	8,7 %	7,8 %	8,3 %	66,3 %	60,7 %	63,6 %
Skåne län	8,0 %	8,6 %	8,3 %	68,1 %	61,4 %	64,8 %
Hallands län	3,3 %	4,5 %	3,9 %	73,2 %	65,5 %	69,4 %
Västra Götaland	6,9 %	6,5 %	6,7 %	69,7 %	65,1 %	67,4 %
Värmlands län	8,9 %	5,2 %	7,2 %	65,9 %	61,1 %	63,5 %
Örebro län	7,4 %	6,7 %	7,1 %	68,1 %	59,6 %	63,8 %
Västmanlands län	7,9 %	7,8 %	7,9 %	67,3 %	57,6 %	62,5 %
Dalarnas län	6,2 %	5,7 %	6,0 %	67,9 %	61,5 %	64,7 %
Gävleborgs län	7,5 %	7,8 %	7,6 %	67,8 %	61,5 %	64,8 %
Västernorrlands län	9,2 %	5,9 %	7,7 %	64,3 %	61,7 %	63,1 %
Jämtlands län	5,4 %	4,8 %	5,1 %	72,0 %	61,2 %	66,9 %
Västerbottens län	7,9 %	5,6 %	6,8 %	65,5 %	65,5 %	65,5 %
Norrbottens län	8,3 %	5,8 %	7,2 %	65,2 %	63,7 %	64,5 %

Tabell B2. Andel arbetslösa (i förhållande till arbetskraften) och andel sysselsatta (i förhållande till befolkningen), tredje kvartalet 2011 i samtliga län. **Källa:** SCB

Bilaga 3 – Sysselsättningens fördelning över näringsgrenarna

I *diagram b3* återges sysselsättningens fördelningen efter näringsgren. Den största näringsgrenen finansiell verksamhet och företagstjänster⁸ sysselsätter drygt 260 000 personer, eller 24 procent av länets samtliga sysselsatta. I övriga riket är motsvarande antal drygt 480 000, eller 13 procent.

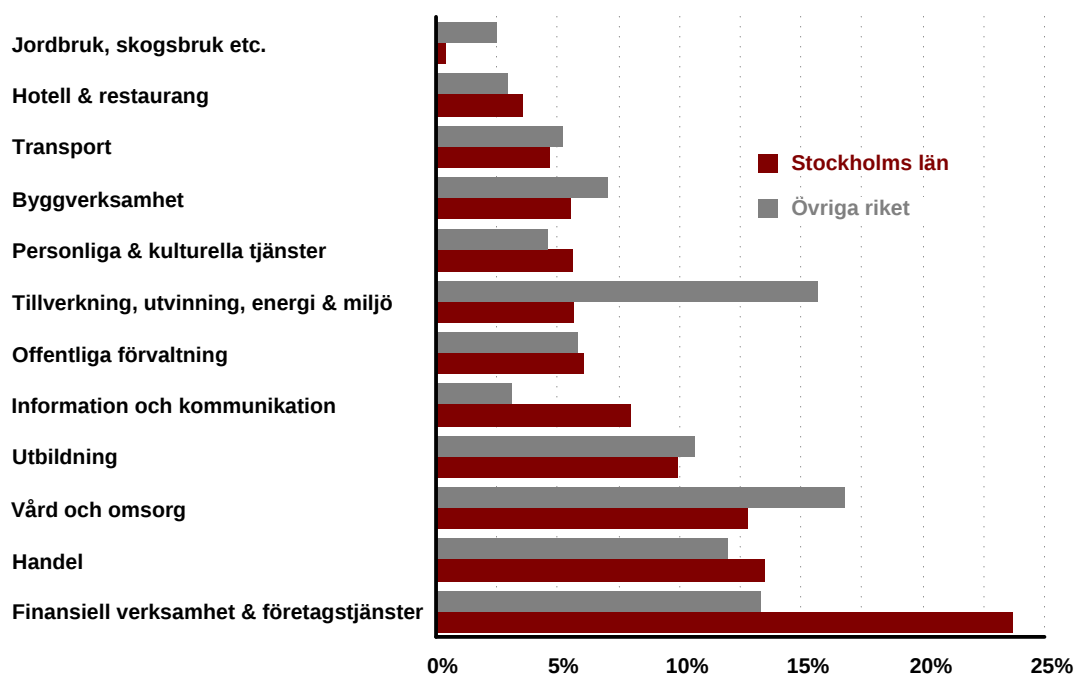
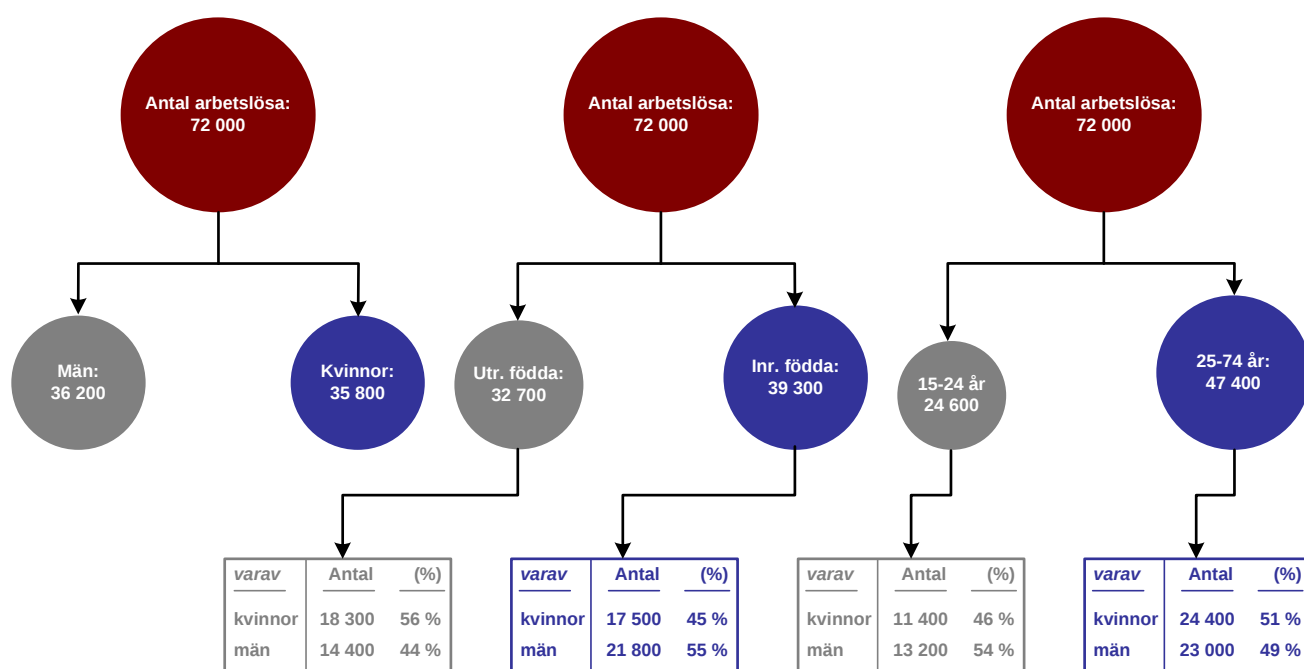

Diagram b3. Sysselsättningens fördelning efter näringsgren, tredje kvartalet 2011 i Stockholms län och i övriga riket.
Källa: SCB

⁸ Motsvarar koderna 64-82 i SNI 2007

Bilaga 4 – Arbetslösa uppdelat på grupper i absoluta tal

I absoluta tal motsvarar den relativa arbetslösen 72 000 personer. Fördelat på olika grupper är utrikes födda och ungdomar överrepresenterade. I *figur b4* återges fördelningen av antalet arbetslösa. En intressant iakttagelse är att inom respektive grupp tycks kvinnor stå för en något högre andel bland utrikes födda och personer 25 år äldre. Bland arbetslösa ungdomar och inrikes födda är en majoritet män.

Figur b4. Fördelningen av arbetslösa i antal, tredje kvartalet i Stockholms län. **Källa:** SCB

Bilaga 5 – Öppet arbetslösa och i program

Kommun	Kvinnor		Män	
	Öppet arbetslösa	I program	Öppet arbetslösa	I program
Botkyrka	7,4 %	5,1 %	6,0 %	3,9 %
Danderyd	2,1 %	0,7 %	1,9 %	0,5 %
Ekerö	2,0 %	1,2 %	1,6 %	0,9 %
Haninge	4,3 %	2,9 %	4,0 %	2,2 %
Huddinge	4,3 %	2,9 %	4,3 %	2,5 %
Järfälla	4,3 %	2,6 %	4,4 %	2,3 %
Lidingö	2,4 %	1,2 %	2,2 %	1,0 %
Nacka	2,7 %	1,8 %	3,0 %	1,4 %
Norrtälje	2,7 %	2,9 %	2,6 %	1,8 %
Nykvarn	2,4 %	1,0 %	2,0 %	1,0 %
Nynäshamn	3,9 %	2,9 %	3,7 %	2,1 %
Salem	3,0 %	2,2 %	3,0 %	1,7 %
Sigtuna	4,2 %	3,2 %	4,1 %	2,5 %
Sollentuna	3,3 %	2,0 %	3,4 %	1,7 %
Solna	3,1 %	1,8 %	2,9 %	1,6 %
Stockholm	4,5 %	2,3 %	4,4 %	2,2 %
Sundbyberg	4,9 %	3,1 %	4,4 %	2,8 %
Södertälje	9,5 %	5,8 %	7,9 %	4,2 %
Tyresö	2,5 %	2,0 %	3,0 %	1,4 %
Täby	2,1 %	1,0 %	2,1 %	0,7 %
Upplands-Bro	3,5 %	2,9 %	3,7 %	1,9 %
Upplands Väsby	3,9 %	2,4 %	3,8 %	2,1 %
Vallentuna	1,7 %	1,1 %	1,7 %	1,0 %
Vaxholm	1,6 %	1,1 %	2,0 %	0,8 %
Värmdö	2,3 %	1,4 %	2,4 %	1,2 %
Österåker	2,6 %	1,3 %	3,4 %	1,3 %
Riket	4,4 %	4,0 %	4,5 %	3,7 %
Stockholms län	4,2 %	2,4 %	4,0 %	2,1 %

Tabell b5. Andel öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, november 2011. **Källa:** Arbetsförmedlingen